

Katarina Bujanić Kuzman

Gradska, knjižnica, Knjižnice grada Zagreba

katarina.bujanic@kgz.hr

ISSN 1845-2434

[CC BY 4.0](#)

Sara Džapo

Gradska knjižnica, Knjižnice grada Zagreba

sara.dzapo@kgz.hr

Isabella Mauro

Hrvatski centar za dječju knjigu, Knjižnice grada Zagreba

isabella.mauro@kgz.hr

Izložbena djelatnost u Galeriji Kupola

Exhibition activity in the Kupola Gallery

Stručni rad

Sažetak: Galerija Kupola u Gradskoj knjižnici u Zagrebu izložbeni je prostor namijenjen likovnim umjetnicima koji djeluju u području slikarstva, ilustracije, grafike, fotografije i grafičkog dizajna. Godine 2021. prvi je put raspisan javni natječaj za izlaganje u 2022. godini, čime se dodatno unaprijedio rad Galerije. Natječaj je sadržavao dva dijela: prijavu za redovan program i prijavu za Program predstavljanja hrvatskih ilustratora, koji se u Kupoli održava od 2016. godine. Umjetnički savjet je među trideset i jednom prijavom odabrao izlagače te je 2022. godine održano devet izložbi. Galerija Kupola svojim radom pruža umjetnicima potporu u razvoju umjetničke prakse te se aktivno uključuje u kulturni život grada.

Ključne riječi: Galerija Kupola, Gradska knjižnica, izložba u knjižnici, Knjižnice grada Zagreba, Program predstavljanja hrvatskih ilustratora

Važnost izložbene djelatnosti u knjižnicama na primjeru Galerije Kupola

Galerija Kupola nalazi se na trećem katu Gradske knjižnice Knjižnica grada Zagreba, smještene u zgradi Starčevićevog doma na istoimenom trgu, čija je gradnja povjerena arhitektima Leu Hönigsbergu i Juliju Deutschu te završena u srpnju 1895. godine. Reprezentativna zgrada sagrađena je u historicističkom stilu i danas ima status zaštićenog kulturnog dobra. Galerija Kupola dobila je ime prema svojem specifičnom smještaju, u potkrovlju zgrade, ispod kupole koja se izdiže iznad središnjeg dijela zgrade s lanternom na

kojoj se nalazi pozlaćeni ženski lik bakljonoše. Riječ je o *Geniju prosvjete*, skulpturi Josipa Moraka. U zgradu Starčevićevog doma Gradska knjižnica useljava se iz Novinarskog doma 1995. godine. Početkom 2000-ih započinje izložbena djelatnost u Galeriji Kupola. Zanimljiva je činjenica da je zgrada već imala svoju galerijsku, odnosno izložbenu povijest, o čemu svjedoče podaci da od 1981. do 1991. godine u ovome prostoru, na drugome katu, djeluje Galerija proširenih medija, poznatija kao Galerija PM (*Galerija proširenih medija*), zahvaljujući inicijativi HDLU-a, koji u zgradi Starčevićevog doma djeluje od 1946. (tada pod nazivom Udruženje likovnih umjetnika Hrvatske) (Počanić, 2019: 213) do 1991. godine. Time su umjetnici nove umjetničke prakse dobili svoj prostor, a galerija je vođena prilično ležerno, uz veliki entuzijazam pojedinaca. Nakon što je 1991. godine u zgradu ušla Hrvatska stranka prava, Galerija PM izgubila je svoj prostor.

Da prostor ispod kupole na trećem katu današnje Gradske knjižnice ima galerijski potencijal prepoznali su djelatnici Knjižnice nakon preseljenja te na inicijativu Ljiljane Sabljak, tadašnje voditeljice Gradske knjižnice, i uz pomoć Ismene Meić, sadašnje voditeljice Gradske knjižnice, Galerija Kupola dobiva ime, logo i započinje s organizacijom i održavanjem izložbi. Godine 2021. prvi je put od početka djelovanja Galerije Kupola raspisan javni natječaj za izlaganje u 2022. godini, što je dodatno unaprijedilo rad Galerije.

Galerija Kupola Gradske knjižnice danas je izložbeni prostor namijenjen likovnim umjetnicima koji djeluju u području slikarstva, ilustracije, grafike, fotografije i grafičkog dizajna. Usmjeren je prema mlađim, neafirmiranim umjetnicima, kao i onima s dužim profesionalnim djelovanjem, a cilj joj je organiziranjem izložbi pružiti potporu umjetnicima u razvoju njihove umjetničke prakse te općenito promovirati područje suvremenog likovnog stvaralaštva.

Izložba se prije svega definira kao sredstvo komunikacije. Ona je, kako piše Žarka Vujić (2017: 8) „medij kojim prenosimo različite poruke, potičemo na promišljanje i (aktivno) djelovanje, osiguravamo iskustva i doživljaje“. Iako je izložbena djelatnost primarno djelatnost muzeja i galerija, ona u knjižnicama svoje mjesto pronalazi u okviru knjižničnih djelatnosti te je njihova vrijedna nadopuna. Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (2019) navodi kako se njime „potiče razvoj knjižnične djelatnosti radi promicanja i razvoja pismenosti, kulture, odgoja, obrazovanja, znanosti i izvrsnosti te očuvanja nacionalnog književnog, umjetničkog i znanstvenog stvaralaštva“, čime se jasno naglašava kako zadaća knjižnica nije isključivo briga o pisanoj baštini, kako ona više nije samo mjesto za čitanje i posudbu knjiga, već puno više od toga, što podrazumijeva i njezinu važnu ulogu u promicanju i afirmaciji umjetnosti.

Važnost izložbene djelatnosti u knjižnicama ističe i Strateški plan Knjižnica grada Zagreba za razdoblje od 2021. do 2025. (*Knjižnice grada Zagreba : 2021. – 2025. : strateški plan*, 2021), pa u dijelu u kojem se govori o poticanju čitanja i pismenosti naglašava važnost povezivanja

publike i upravo se u tom kontekstu spominju i izložbe: „Proširenjem suradnje s drugim kulturnim ustanovama i udrugama povezujući fond knjižnica s aktualnim kazališnim predstavama, građom, književnim i drugim nagradama, manifestacijama, izložbama i sl., povećao bi se doseg knjižnica do još šire publike te povećala vidljivost knjižnica u javnosti – kako knjižnice same, tako i kulture kao cjeline.“ Kreativno-edukativno poticanje umjetnosti ostvaruje se upravo kroz galerijsku djelatnost Knjižnica grada Zagreba. Osim toga, misija je Knjižnica grada Zagreba, između ostalog, različitim skupinama korisnika omogućiti i slobodan pristup kulturno-umjetničkim sadržajima, a Knjižnice grada Zagreba kvalitetna su infrastruktura za nadogradnju kulturnog i umjetničkog života zajednice, posebice zahvaljujući radu svojih galerija. Također, spominjući projekt izgradnje nove zgrade Gradske knjižnice, Strateški plan Knjižnica grada Zagreba (*Knjižnice grada Zagreba : 2021. – 2025. : strateški plan*, 2021) novu zgradu opisuje kao „spoj baštinskog, multimedijalnog, kulturnog, obrazovnog, umjetničkog i rekreativnog“. Za očekivati je, stoga, da će izložbena djelatnost u novoj zgradi Gradske knjižnice, koja bi prema planu trebala biti dio višefunkcionalnog društveno-kulturnog centra grada, imati još veći značaj i doseg.

Osim Strateškog plana Knjižnica grada Zagreba, i Strategija kulturnog i kreativnog razvitka Grada Zagreba 2015. – 2022. (2015) navodi da je zadaća knjižnica „zadovoljiti obrazovne, kulturne i informacijske potrebe svih građana na području svoga djelovanja te promicati čitanje i druge kulturne aktivnosti u cilju unapređivanja ukupnog kulturnog života zajednice“, iz čega jasno proizlazi da je izložbenu djelatnost knjižnica itekako potrebno i dalje razvijati. Također, u istom dokumentu (*Strategija kulturnog i kreativnog razvitka Grada Zagreba 2015. – 2022.*, 2015) spominje se da „organizirajući stručna, književna, glazbena, likovna i društvena događanja Knjižnica omogućuje svim stanovnicima Zagreba sudjelovanje u kulturnom i društvenom životu te postaje mjesto javnog gradskog okupljališta, sigurno mjesto za učenje, razonodu i međusobne susrete generacija“.

Natječaj za izlaganje u Galeriji Kupola u 2022. godini

S ciljem da se dodatno podigne profesionalnost i kvaliteta Galerije Kupola, kao i da se bolje organizira i usustavi rad djelatnika koji se bave izložbenom djelatnošću, 2021. godine odlučeno je da se prvi put raspiše javni natječaj za izlaganje. Natječaj za izlaganje u Galeriji Kupola u 2022. godini, namijenjen likovnim umjetnicima, sastojao se od dva dijela: prijave za Program predstavljanja hrvatskih ilustratora te prijave za redovan program izlaganja u Galeriji Kupola (*Natječaj za izlaganje u Galeriji Kupola u 2022. godini*, 2021). Pristigla je ukupno trideset i jedna prijava, nakon čega se sastao novoformljeni Umjetnički savjet Galerije Kupola i donio odluku o izložbama koje će se održati u 2022. godini. Članovi Umjetničkog savjeta bili su: Zdenko Bašić, multimedijски umjetnik, Katarina Bujanić Kuzman, povjesničarka umjetnosti iz Gradske knjižnice, Sara Džapo, koordinatorka izložbene

djelatnosti Gradske knjižnice, Isabella Mauro, koordinatorica projekta *Program predstavljanja hrvatskih ilustratora* i voditeljica Hrvatskog centra za dječju knjigu te Ismena Meić, voditeljica Gradske knjižnice. Prilikom odabira umjetnika u obzir su se uzeli umjetnička vrijednost i originalnost prijavljenih radova, kao i prilagođenost odnosno uklopljenost u fizički prostor, ali i interes gledatelja i javnosti. Odabrano je ukupno jedanaest autora koji svoje radove trebaju predstaviti na deset izložbi, a za dodatnu, jedanaestu izložbu, odlučeno je da se predstavi hrvatska selekcija (osam autorica) za BIB 2021. (Bijenale ilustracija u Bratislavi). Umjetnici izabrani za redovan program bili su Mirna Gott i Ana Mack, Vitold Košir, Lena Kramarić, Martina Rzonek, Zorana Unković i Benedikta Vilenica, a za Program predstavljanja hrvatskih ilustratora Smiljana Čoh, Ana Salopek, Pika Vončina i Dominik Vuković.

Došlo je do manjih odstupanja u odnosu na dogovoreni plan izložbi uzrokovanih posljedicama epidemiološke situacije i drugih okolnosti pa su otkazane tri izložbe koje su se prema planu trebale održati – izložba Vitolda Košira (redovan program), izložba Smiljane Čoh (Program predstavljanja hrvatskih ilustratora) i izložba Benedikte Vilenice (redovan program). Umjesto navedene tri izložbe poziv za izlaganje upućen je Mary Crnković Pilaš, koja je također svoj rad prijavila na Natječaj za izlaganje u Galeriji Kupola za 2022., te je produženo trajanje izložbi Martine Rzonek i Ane Salopek.

Od ukupno devet organiziranih izložbi zbog epidemioloških preporuka koje su bile na snazi i drugih okolnosti održano je sedam otvorenja izložbi: Mirne Gott i Ane Mack, Lene Kramarić, Martine Rzonek, izložbe hrvatskih umjetnica na BIB-u 2021., Ane Salopek, Pike Vončine i Zorane Unković. Otvorenja izložbi Dominika Vukovića i Mary Crnković Pilaš nisu se održala. Za sve izložbe napravljeni su plakati i deplijani te pozivnice za izložbe koje su imale otvorenje. Informacije o otvorenju za sve izložbe objavljene su na mrežnim stranicama Knjižnica grada Zagreba, a većina njih bila je i dodatno medijski popraćena.

Redovna izložbena djelatnost Galerije Kupola

Slika 1. Redovan program Galerije Kupola 2022., plakati

Mary Crnković Pilaš: *Rainy (and snowy) days and Fridays*

Izložba fotografija Mary Crnković Pilaš otvorena je u Galeriji Kupola 20. siječnja te je trajala do 14. veljače 2022. godine (*Rainy (and snowy) days and Fridays*, 2022). Autorica je zbog interesa za fotografiju pohađala razne tečajeve u Zagrebu. Velik broj fotografija izlagala je na zajedničkim izložbama te je dobitnica značajnog broja priznanja i nagrada. Mary Crnković Pilaš najsklonija je dokumentarnoj i crno-bijeloj uličnoj fotografiji, voli bilježiti prizore svakodnevnih ljudi i života. U Galeriji Kupola izložen je niz crno-bijelih fotografija koje su se tematski oslanjale na prikaz snježnih i kišnih dana u Zagrebu, a na fotografijama se često nalazio autoričin najdraži fotografski motiv – kišobran.

Mirna Gott i Ana Mack: *Izlog u izradi (izložba misli)*

Mirna Gott u 2018. godini počinje stvarati zbirku crtica, pjesama i misli pod nazivom *Izlog u izradi* koju konstantno nadopunjuje te mijenja na temelju novih iskustava, a značajan dio materijala nastao je u Jelsi gdje autorica crpi inspiraciju. Zbirka *Izlog u izradi* postavljena je u ljeto 2021. kao izložba u suradnji s ilustratoricom Anom Mack u Općinskoj knjižnici i čitaonici Jelsa na otoku Hvaru. Izložba je bila dio projekta *Ljeto uz knjigu 2021*. Ta ista interaktivna izložba Mirne Gott i Ane Mack bila je otvorena od 17. veljače do 14. ožujka 2022. godine u Galeriji Kupola (*Mirna Gott i Ana Mack*, 2022). Izložba je vizualno-literarno postavljena te je predstavila odabrane tekstove iz zbirke Mirne Gott, koje je oslikala Ana Mack. Neki izložci bili su prostorne instalacije, a dijelovi izložbe su na interaktivan način pozivali gledatelja na istraživanje i razmišljanje. Zbirka misli koju koriste kao temelj svojih radova sadržava njihove vrlo osobne definicije, u kojima se dotiču svakodnevnih i poznatih pojmova kao što su sloboda ili prijateljstvo.

Lena Kramarić: *moja (o)kruženja*

Lena Kramarić je nakon završetka Akademije likovnih umjetnosti realizirala 37 samostalnih izložbi u Hrvatskoj. Umjetnica se bavi i pedagoškim radom u okviru likovne umjetnosti, vodi likovne radionice i projekte za djecu i odrasle. U svojim djelima istražuje svijet oko sebe u odnosu na vlastiti unutarnji svijet, povezuje motive stvarnog i imaginarnog u narativnim prizorima, a na slikama su joj tematski najviše zastupljene žene i djevojčice. „Glavna tema njezinih radova jest ženski lik, od djevojčice do odrasle žene, od samostalnog bića do zaigrane skupine, od jasno izražene figure do naslućenog obrisa...“, piše u svom kratkom osvrtu na izložbu povjesničarka umjetnosti Olga Vujović (2022). Kolaž i crtež najčešće su likovne tehnike koje koristi. U Galeriji Kupola, na izložbi koja se održala od 14. travnja do 9. svibnja 2022. godine neke od izloženih slika bile su: *Samo jedna piva*, *Zadimljena*, *Ispod duge (postala sam dječak)*, *Ozeblina (grije li te ljubav)*, *Savinuta leđa u drugu stranu (probaj*

twist) (Lena Kramarić, 2022).

Martina Rzonek: *Igra unutar okvira*

Martina Rzonek završila je Akademiju likovnih umjetnosti, smjer kiparstvo. Kao kiparica posebnu pozornost usmjerava na međuodnos oblika, materijala i prostora, tako da se njezini radovi uklapaju u klasične, ali i u moderno uređene prostore. Za oblikovanje svojih djela, koji su inspirirani minimalizmom, koristi ručno obrađeni bakar, ploče forex, aluminij i drvo. *Igra unutar okvira* niz je radova napravljenih na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu kojima je namjera kroz osobni izričaj umjetnice, u figurativnom smislu, prikazati osobnu vlastitu igru koja se odvija unutar okvira. Radovi su bili izloženi u Galeriji Kupola od 12. svibnja do 11. srpnja 2022. godine (Martina Rzonek, 2022). Nastali su ručnim oblikovanjem bakrenih ploča uokvirenih u masivne drvene okvire koji se boje u bijelu boju. Umjetnica utiskivanjem, iskucavanjem, probijanjem i urezivanjem bakrene ploče daje individualnu izražajnost monokromatskoj površini te istim materijalom postiže statične i dinamične oblike. Dinamični oblici otvaraju mogućnosti brojnih slobodnih interpretacija, dok ujedno isti materijal koji statično oblikuje postiže ujednačene matematičke ritmove u međusobnoj interakciji kružnih oblika.

Zorana Unković: *Tijelo emocije : Bol*

Zorana Unković završila je Akademiju likovnih umjetnosti te je članica Hrvatskog društva likovnih umjetnika. Izlaže na brojnim samostalnim i skupnim izložbama, slika murale, djeluje kao likovna pedagoginja i slikarica. Izložba Zorane Unković u Galeriji Kupola otvorena je 15. prosinca 2022. te je trajala do 20. siječnja 2023. godine (Zorana Unković, 2022).

Na izložbi su prikazani njezini crteži i slike iz ciklusa istraživanja unutarnjeg života, u kojem umjetnica analitički promatra različite spektre emocija, u ovom slučaju tematski izdvajajući emociju boli. Uz umjetničke radove bili su postavljeni autorski tekstovi koji su pomnije objasnili vizualni prikaz bola. Koncept je proizašao iz serije radova *Mapiranje (pod)svjesnog*, koju je autorica započela 2019. godine s namjerom potpunog emotivnog ogoljenja pred samom sobom i pred publikom kroz seriju crteža, slike i pisane riječi.

Program predstavljanja hrvatskih ilustratora

Slika 2. Program predstavljanja hrvatskih ilustratora 2022., plakati

Program predstavljanja hrvatskih ilustratora sastavni je dio izložbene djelatnosti Galerije Kupola, a pokrenut je 2016. godine u organizaciji Hrvatskog centra za dječju knjigu (*Hrvatski centar za dječju knjigu*). Sve su izložbe u okviru Programa evidentirane na mrežnoj stranici (*Gradska knjižnica*) sa svim detaljima i popratnim događanjima: fotografijama s izložbe i s otvorenja izložbe, s radionica, popisom knjiga izloženih na izložbi, susretima ilustratora s djecom, prigodnih izložbi... Na svakoj izložbi publika ima priliku vidjeti originalna djela koja su prvo objavljena u tiskanim knjigama. Također, s obzirom na to da su na svakoj izložbi predstavljene i knjige s ilustracijama autora koji se predstavlja izložbom, Program izravno povezuje izložbenu aktivnost Gradske knjižnice s knjigom. Program predstavljanja hrvatskih ilustratora u javnosti je prepoznat kao vrijedna platforma u Zagrebu koja promiče rad hrvatskih ilustratora.

Dominik Vuković: *Sni o letu*

Na izložbi (*Dominik Vuković, 2022*) koja je trajala od 17. ožujka do 8. travnja 2022. godine, umjetnik je predstavio originalne ilustracije objavljene u knjigama u proteklih pet godina svog ilustratorskog djelovanja. Izložene su ilustracije iz ciklusa knjiga nastalih u suradnji s književnikom Zoranom Ferićem: *San ljetne noći*, *Suze Svetog Lovre* i *Romeo i Julija* te ilustracije iz autorske slikovnice *Svjetlana i sni o letu*, ovjenčane Nagradom 'Grigor Vitez' za ilustraciju za stariju dob djece 2020. godine. U staklenoj vitrini Galerije Kupola tijekom trajanja izložbe kao njezin integralni dio izložene su knjige u kojima su objavljene izložene ilustracije. Bez obzira na to što otvorenje iznimno nije održano izložba je bila vrlo posjećena i medijski popraćena, u čemu se ističe povjesničarka umjetnosti Körbler (2022) koja u svom osvrtu naglašava da je Vuković u svom radu sačuvao živu dječju maštu i uobrazilju, što ga čini apsolutno kompetentnim za ilustriranje zahtjevnih priča i slikovnica.

Hrvatske umjetnice na BIB-u 2021.

Od 14. srpnja do 26. kolovoza 2022. godine organizirana je skupna izložba ilustracija osam hrvatskih umjetnica (*Hrvatske umjetnice na BIB-u 2021.*, 2022) koje su svoje ilustracije prethodno izložile na velikoj međunarodnoj izložbi 28. Bijenala ilustracija u Bratislavi, BIB-u 2021., najvećoj i najstarijoj međunarodnoj izložbi ilustracija na svijetu na kojoj izlažu najbolji ilustratori kao dio nacionalnih selekcija iz cijeloga svijeta u organizaciji BIBIANA-e, Međunarodne kuće umjetnosti za djecu. Bijenale se održava pod pokroviteljstvom UNESCO -a i IBBY-ja. Po uzoru na druge nacionalne galerije i sekcije IBBY-ja koje organiziraju nastup umjetnika na BIB-u i izložbu nakon povratka ilustracija iz Bratislave, ovo je prvi put da je organizirana izložba hrvatskih umjetnika s BIB-a. Hrvatski centar za dječju knjigu kao hrvatska sekcija IBBY-ja organizira nastup hrvatskih umjetnika na BIB-u od 1996. godine, pa je organizirana izložba hrvatskih ilustratora u prirodnom okruženju Programa predstavljanja hrvatskih ilustratora. Slijedom odluke prosudbenog povjerenstva Hrvatsku su na BIB-u 2021. godine predstavljale umjetnice Vanda Čižmek, Marija Gradečak, Marijana Jelić, Agata Lučić, Nikolina Manojlović Vračar, Katarina Radošević Galić, Vendi Vernić i Hana Vrca. Njihove su ilustracije iz dvanaest odabranih knjiga predstavljene hrvatskoj javnosti i na izložbi *Hrvatske umjetnice na BIB-u 2021.* (Dolanjski i Mauro, 2022: 28). Osim ilustracija na izložbi su izložene i knjige koje su zajedno s ilustracijama predstavljale aktualnu hrvatsku ilustratorsku scenu te nakon zatvaranja BIB-a postale trajnim dijelom fonda knjižnice BIBIANA-e, dostupne stručnjacima i javnosti za istraživanje i proučavanje. Za vrijeme trajanja izložbe upričena je i prigodna izložba knjiga u kojima su na Odjelu za djecu i mladež Gradske knjižnice objavljene ilustracije s BIB-a 2021., pozivajući korisnike na pregledavanje i posudbu knjiga s velike izložbe u Bratislavi, stavljajući naglasak na važnost kvalitetne ilustracije u knjigama za djecu te promovirajući sinergiju slike i teksta u slikovnicama i knjigama za djecu i mlade u knjižnicama.

Ana Salopek: Svjetleće riječi

Izložba ilustracija autorice vizualnog identiteta Mjeseca hrvatske knjige 2022. godine (*Promotivni materijal*) te ilustratorice hrvatskih dječjih knjiga trajala je od 1. rujna do 21. listopada 2022. godine (*Ana Salopek*, 2022). Na izložbi su izložene ilustracije iz prve hrvatske knjige bez riječi za djecu *Što ako?*, neobjavljene knjige *Čuvarica stabla*, nadalje ilustracije iz knjige *Bajke za Zoe*, slikovnice za odrasle *Batine* i dvojezične knjige *Tko živi na nebu?*. Također, izložene su ilustracije iz knjiga *Kuharica za male čarobnjake*, kao i *Dear Child* i *Ferdinand Chevel*, knjiga za koje je autorica surađivala sa stranim izdavačkim kućama. Osim toga, izložbeno mjesto našle su i ilustracije iz različitih samoiniciranih projekata i raznovrsnih programa koje je umjetnica likovno oblikovala. Otvorenje izložbe uvećao je svojim muziciranjem umjetnik Domagoj Vuković.

Pika Vončina: *Dođi i vidi : mala retrospektiva*

Izložba renomirane hrvatske umjetnice i ilustratorice brojnih knjiga za djecu i mlade trajala je od 28. listopada do 2. prosinca 2022. godine (*Pika Vončina, 2022*). Kako i podnaslov izložbe najavljuje, izložba je činila malu retrospektivu tridesetogodišnjeg ilustratorskog stvaralaštva umjetnice koja prepoznatljivim stilom obogaćuje hrvatsku dječju knjigu. Na izložbi su se izdvojile originalne ilustracije iz čak deset autoričnih autorskih slikovnica, u kojima je ona autorica i slika i teksta te predstavlja umjetnicu kao cjelovitu autoricu za djecu. Osim autorskih slikovnica izložene su i ilustracije iz knjiga koje je oslikala za druge autore. Osobito je zanimljivo bilo proučavati autoričin rad u knjigama s različitim izdavačima i temama koje su nastale u različitim razdobljima stvaranja i objavljivanja. Izložbu su sa svojim učiteljima i knjižničarkom posjetili učenici trećih razreda Osnovne škole Izidora Kršnjavog i susreli se s umjetnicom Pikom Vončinom pri čemu su joj postavili mnoštvo zanimljivih pitanja o umjetnosti, zanimanju ilustratora, knjigama i autorima, što je stvorilo veselu i ugodnu atmosferu u okrilju izložbe i pridodalo smisao Programu predstavljanja hrvatskih ilustratora koji u svojim ciljevima ima približavanje prostora knjižnice djeci.

Zaključak

Izložbe u Galeriji Kupola, osim što predstavljaju dio recentne hrvatske likovne produkcije, jedna su od aktivnosti kojima se nastoji ostvariti kontakt sa širom društvenom zajednicom te okupiti raznolik krug posjetitelja, širi od onoga koji uključuje redovne knjižnične korisnike. Prvenstveno namijenjena likovnim umjetnicima, Galerija Kupola svojim im radom pruža potporu u radu, razvoju umjetničke prakse te afirmaciji njihova stvaralaštva. Istovremeno, knjižnica se organiziranjem izložbi aktivno uključuje u zajednicu, u kulturni život grada, ali i šireg prostora. Širenjem komunikacije i informacije na drugim medijima izravno se obraća skupinama korisnika svih dobni skupina i životnih razdoblja te s njima ostvaruje aktivan odnos, a odgaja mlađe generacije korisnika naglašavajući važnost valoriziranja i afirmiranja domaćeg umjetničkog stvaralaštva. Program i prostor Galerije Kupola otvoren je i djeci i odraslima, članovima knjižnice, ali i onima koji nisu članovi. Cilj je izložbene djelatnosti u Galeriji Kupola širiti horizonte predstavljanjem širokog raspona umjetnosti, poticati intelektualni i kreativni rast, podržavati kulturne i umjetničke aktivnosti u zajednici, stvoriti mjesto koje je inspirativno za učenje i osobni razvoj te doprijeti do novih korisnika. Također, važno je naglasiti kako se izložbama u Kupoli javnosti omogućuje slobodan i besplatan pristup umjetnosti. Organizirajući izložbe isključivo umjetničkog karaktera, dakle izložbe radova akademskih umjetnika ili umjetnika amatera, koje predstavljaju oblik vizualnog komuniciranja, Galerija Kupola, ali i druge knjižnice koje organiziraju takvu vrstu izložbi, kako navodi Milka Tica (2017: 70) „zamjenjuju muzejske i galerijske prostore te preuzimaju ulogu promicatelja umjetničkih radova“.

Literatura

1. *Ana Salopek: Svjetleće riječi* (2022) Knjižnice grada Zagreba. Dostupno na: <https://www.kgz.hr/hr/dogadjanja/ana-salopek-svjetlece-rijeci/61109> [16.02.2023.]
2. Dolanjski Harni, P. i Mauro, I. (2022) Hrvatske umjetnice na BIB-u 2021. i važnost promocije kvalitetne ilustracije za djecu u knjižnicama. *Novi uvez*, XX(38), str. 25–35. Dostupno na: <https://zkd.hr/wp-content/uploads/2022/12/NU-38-str.25-35.pdf> [16.02.2023.]
3. *Dominik Vuković: Sni o letu* (2022) Knjižnice grada Zagreba. Dostupno na: <https://www.kgz.hr/hr/dogadjanja/dominik-vukovic-sni-o-letu/60024> [16.02.2023.]
4. *Galerija proširenih medija*. Kodirani prostori. Dostupno na: <https://kodiraniprostori.com/?prostor=galerija-prosirenih-medija> [20.02.2023.]
5. *Program predstavljanja hrvatskih ilustratora*. Knjižnice grada Zagreba. Dostupno na: <https://www.kgz.hr/hr/knjiznice/gradska-knjiznica/projekti-9689/program-predstavljanja-hrvatskih-ilustratora/39914> [16.02.2023.]
6. *Hrvatske umjetnice na BIB-u 2021.* (2022) Knjižnice grada Zagreba. Dostupno na: <https://www.kgz.hr/hr/dogadjanja/hrvatske-umjetnice-na-bib-u-2021/61009> [16. 2. 2023.]
7. *Hrvatski centar za dječju knjigu*. Knjižnice grada Zagreba. Dostupno na: <https://www.kgz.hr/hr/knjiznice/hrvatski-centar-za-djecju-knjigu/2903> [22.02.2023.]
8. *Knjižnice grada Zagreba : 2021. – 2025. : strateški plan* (2021) Knjižnice grada Zagreba. Dostupno na: <https://www.kgz.hr/hr/o-nama/misija-vizija-i-strategija/222> [24.02.2023.]
9. Körbler, I. (2022) „Izložba ‘Sni o letu’: Fantastični svjetovi ilustracija Dominika Vukovića”, *Nacional*. 9. 4. Dostupno na: <https://www.nacional.hr/izlozba-sni-o-letu-fantasticni-svjetovi-ilustracija-dominika-vukovica/> [16.02.2023.]
10. *Lena Kramarić: moja (o)kruženja* (2022) Knjižnice grada Zagreba. Dostupno na: <https://www.kgz.hr/hr/dogadjanja/moja-o-kruzenja/60258> [23.02.2023.]
11. *Martina Rzonek: Igra unutar okvira* (2022) Knjižnice grada Zagreba. Dostupno na: <https://www.kgz.hr/hr/dogadjanja/martina-rzonek-igra-unutar-okvira-60528/60528> [23.02.2023.]
12. *Mirna Gott i Ana Mack: Izlog u izradi (izložba misli)* (2022) Knjižnice grada Zagreba. Dostupno na: <https://www.kgz.hr/hr/dogadjanja/mirna-gott-i-ana-mack-izlog-u-izradi-izlozba-misli/59820> [23.02.2023.]
13. *Natjecaj za izlaganje u Galeriji Kupola u 2022. godini* (2021) Knjižnice grada Zagreba. Dostupno na: <https://www.kgz.hr/hr/novosti/natjecaj-za-izlaganje-u-galeriji-kupola-u-2022-godini/56329> [24.02.2023.]
14. *Pika Vončina : Dođi i vidi : mala retrospektiva* (2022) Knjižnice grada Zagreba. Dostupno na: <https://www.kgz.hr/hr/dogadjanja/pika-voncina-dodji-i-vidi-mala-retrospektiva/61624> [16.02.2023.]

15. Počanić, P. (2019) Kulturna politika i umjetnička djela za interijere javnih institucija u Zagrebu 1950-ih i 1960-ih godina. U: Roksandić, D. (ur.) *Zagreb 1924. – 1930. i 1945. – 1967. : društvo, kultura, svakodnevica : znanstveni skup s međunarodnim sudjelovanjem Desničini susreti 2018*. Zagreb: FF press, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Centar za komparativnohistorijske i interkulturalne studije. Str. 209–233.
16. *Promotivni materijal*. Mjesec hrvatske knjige. Dostupno na: <https://www.mhk.hr/promo2022> [22.02.2023.]
17. *Rainy (and snowy) days and Fridays* (2022) Knjižnice grada Zagreba. Dostupno na: <https://www.kgz.hr/hr/dogadjanja/rainy-and-snowy-days-and-fridays/59658> [23.02.2023.]
18. *Strategija kulturnog i kreativnog razvitka Grada Zagreba 2015.-2022.* (2015). Dostupno na: <https://www.zagreb.hr/strategija-kulturnog-i-kreativnog-razvitka-grada-z/75529> [24.02.2023.]
19. Tica, M. (2017) *Izložba u knjižnici : priručnik za predstavljanje baštine*. Zagreb: Naklada Jurčić.
20. Vujić, Ž. (2017) Izložba – mali pojmovnik iz očišta muzeologa : umjesto uredničkog predgovora. U: Tica, M. *Izložba u knjižnici : priručnik za predstavljanje baštine*. Zagreb: Naklada Jurčić, str. 7–15.
21. Vujović, O. (2022) Od djevojčice do slike. *Wish.hr*. Dostupno na: <https://www.wish.hr/od-djevojčice-do-slike/> [24.02.2023.]
22. Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (2019) *Narodne novine* 17, 356. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_02_17_356.html [24.02.2023.]
23. *Zorana Unković – Tijelo emocije : Bol* (2022) Knjižnice grada Zagreba. Dostupno na: <https://www.kgz.hr/hr/dogadjanja/zorana-unkovic-tijelo-emocije-bol/62133> [23.02.2023.]